

POLGÁR VÁROS POLGÁRMESTERE RÉSZÉRE

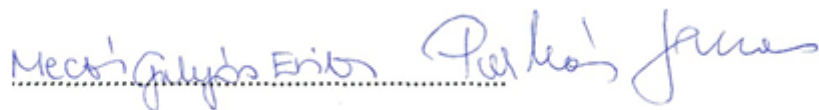
Javaslat a

Kálvária Domb

települési értéktárba történő felvételére

Készítette:

Mecseiné Gulyás Erika és Puskás János

Polgár, 2016.november 15.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Mecseiné Gulyás Erika és Puskás János

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név Mecseiné Gulyás Erika
Levelezési cím: 4090 Polgár, Benczúr utca 45
Telefonszám: 205843362
E-mail cím: erikagulyas72@gmail.com

II. A HELYI ÉRTÉK ADATAI

1. A helyi érték megnevezése: Kálvária Domb

2. A helyi érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ <u>épített környezet</u>
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ <u>természeti környezet</u>	☐ turizmus	

3. A helyi érték fellelhetőségének helye: Polgár, Szabadság utca

4. Értéktár megnevezése, amelybe a helyi érték felvételét kezdeményezik

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külhoni magyarság

5. A helyi érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A legenda szerint a város közepén elhelyezkedő, korábban temetőként működő több hektáros területű kálváriadombot az 1873. évi kolerajárvány megszűnésének emlékére, fogadalomból építették meg. A Kálvária domb további együttesét képezi a térben hatásosan elhelyezett 12 stáció melynek fülkéit kívülről vasöntvények díszítik, belülről sárgaréz dombormű található a keresztút ábrázolásával melyek pontosan felidéznek a Bibliában leírt jeleneteket.

A bejáratától balra egy háromszögű obeliszk látható, amelyet Dr. Kovács Mátyás kanonok polgári jobbagyszülők gyermeke állíttatott szülei emlékére 1841-ben. Az obeliszk felső részén egy-egy domborművet láthatunk, amelyeken, Szent József a gyermek Jézussal, Krisztus feltámadása, Szent Erzsébet a koldussal van ábrázolva.

Tovább haladva jobbra bazaltkőből készült kereszt látható, készítője ismeretlen. A Szűz Mária tiszteletére emelt kápolnát a pestistől való szabaduláskor Polgár települése állíttatta 1769-ben. A későbbi felújítás a Kálvária építésének idejére (1873-1874) tehető, amelyet a polgári hívek 1954-ben újjáépítettek a Mária év emlékére. A kápolna oltárképe a 12 éves Jézust ábrázolja. Az előző "Mária bemutatása" műemlék oltárképet korábban elvitték, azóta sem került vissza. A kápolnával szemben a "Fájdalmas Szűz" kőből faragott szobra áll. A szobor 1907-ben eredetileg a hármaskereszt szószéke elé lett helyezve. A Hétfájdalmas Mária szobor mindig segítőtje, bátorítója és védelmezője volt Polgár hitben élő lakosainak. A gyalogos út végén 13 lépcsőn lefelé menve következik a siralom-völgye. Ez már egy mélyebb fekvésű hely, kb. 600 m² a területe. A sziklába vésett sír egyik oldalán Szent Mihályt szobra áll, mészkőből készült kivont karddal, pajzsán a szokásos "*Quis est ut Deus?*" (Ki olyan, mint Isten?) felirattal. A sír másik oldalán lévő szobor Máriát ábrázolja. A siralomvölgy mögötti szabad terület után a Kálvária-domb legmagasabb pontja következik egylépcsős emelvényel, szószékkal, és hármaskereszttel. Ez a szabadtéri misék színhelye. A hagyomány szerint a szeptemberi kálvária búcsún csak fekete ruhában lehet megjelenni. A nagy járványok idején tették ezt a fogadalmat, amikor szinte állandóan szólt a lélekharang, és a település folyamatosan gyászolt.

Golgota kereszt fényében

Kártik Emerencia mindössze 9 éves volt, amikor családja elhatározta, hogy visszatérnek Amerikából. Három aprócska ágat egy akác, hárs, és egy királytövis ágat hoztak magukkal az

új élet szimbólumaként. Az egy hónapig tartó hajóút során a vizes anyagba betekert faágak gyökerét szájukban összegyűjtött vízzel itatták. A polgári kálvária hármas keresztje mellett gyökeret eresztett hársfa immár magyar földön folytatta növekedését hosszú évtizedeken át "teremte" a hit gyümölcseit. Kártik Emerencia nővér 93 éves korában távozott közülünk. A kezükkel ültetett hársfa, amely mintegy szimbólumként összekapcsolódik a nővér életével, végérvényesen a helyére került, mert Krisztus áldozati oltárt és szentségtartót készítettek belőle, hogy örökre szolgálja az Urat.

Mária szobor

Polgár nem bővelkedik köztéri szobrokban. A kevés szobor egyike, a Hétfájdalmú Szűz Mária, az évszázados fák árnyékában szerényen magasodik a Kálvárián, a kápolna előtt. Talapzatán felirat hirdeti, hogy száz éve, 1907-ben az Amerikába kivándorolt polgáriak adakozásából állíttatott.

Az eseményről Szőke József így emlékezett: „A hétfájdalmú Szűz Mária szobra Polgár község legszebb terén, a Kálvárián lett felállítva, amelynek felszentelésére verset írtam Newark Ohio városában. Hazaküldtem az adakozók névsorával együtt, amely fel lett olvasva a szoborszentelési ünnepségen az ott megjelent hívek előtt, a Kálvárián, a hétfájdalmú Szűz Mária tiszteletére rendezett búcsújáráson.”

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Kálvári Domb jelentős színfoltja városunknak. A későbbiekben a Fájdalmas Szűzanya ünnepén (szeptember 15.) akár búcsújáró hely is lehetne.

7. A helyi értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

www.polgariplebania.hu

8. A helyi érték hivatalos weboldalának címe:

www.polgariplebania.hu